

VANTAA

Varhaiskasvatussuunnitelma

Lintukallion toimintayksikkö

Opetuslautakunta 20.1.2014

Johdanto	1
1 Opetussuunnitelman lähtökohdat	1
1.1 Arvolähtökohdat	1
1.2 Kasvattajuus ja lapsikäsitys	2
2 Lasten puheenvuoro.....	2
3 Yhteistyö perheiden kanssa	3
4 Työ lasten parissa	3
4.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana.....	3
4.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri.....	5
4.3 Päivän kulku ja omatoimisuus.....	6
4.4 lasten leikki.....	8
4.7 Kuvataide.....	11
5 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa	14
5.1 Kasvun ja oppimisen tuki	14
5.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen	15
5.3 Uskonto- ja katsomuskasvatus	16
6 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys	16
6.1 Kestävän kehityksen edistäminen	17
7 Esiopetus.....	18
7.1 Esiopetuksen järjestäminen.....	18
7.2 Valmistava opetus	19
8 Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi	19
9 Kumppanuudet, yhteistyöverkostot	19
9.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet	19
9.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto	20
9.3 Varhaiskasvatuksen viestintä	21

Johdanto

Varhaiskasvatussuunnitelmassa kuvataan Lintukallion varhaiskasvatusyksikön varhaiskasvatustoiminnan ja esiopetuksen lähtökohdat, toiminnan perusteet ja tavoitteet sekä sisällölliset linjaukset. Suunnitelma ohjaa yksikköämme toimintaa, sen arvioimista ja kehittämistä. Varhaiskasvatusta määrittävät useat päivähoitoa ja esiopetusta koskevat lait ja asetukset sekä valtakunnalliset ja kunnalliset ohjeistukset, suositukset ja velvoitteet. Suunnitelmaamme ohjaavina asiakirjoina ovat olleet erityisesti valtakunnalliset Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Suunnitelman muotoutumiseen ovat vaikuttaneet myös yksikköämme asiakasperheiden näkemykset hyvästä päivähoitosta ja esiopetuksesta. Lasten vanhempien kanssa toimintamme aikana käydyt lapsen hoitoon ja kasvatukseen liittyvät keskustelut ovat myös antaneet meille aineksia suunnitelmatyöhön. Vanhempien näkemykset, kokemukset ja palaute lapsensa päivähoitosta ja esiopetuksesta ovat meille tärkeitä. Suunnitelman työstämisen prosessissa työyksikössämme on keskusteltu niin arvoista, tavoitteista, toiminnan periaatteista kuin käytännön järjestelyistäkin. Keskustelujen myötä meille on muodostunut yhteinen näkemys varhaiskasvatuksen hyvästä perustasta ja käytännön toteutuksesta. Sitoudumme myös arvioimaan aktiivisesti suunnitelmaa ja kehittämään toimintaamme.

Lintukallion varhaiskasvatusyksikkö muodostuu kahdesta rinnakkain sijaitsevasta päiväkodista Lintukallion päiväkodista ja Kivimäen päiväkodista. Lintukallion päiväkoti on perustettu 1989 ja Kivimäen päiväkoti 1981. Samaksi yksiköksi ne yhdistyivät tammikuussa 2005. Lintukallion toimintayksikössä on yhteensä yhdeksän lapsiryhmää 0-6-vuotiaille lapsille. Lintukalliossa viisi ja Kivimäessä kolme ryhmää. Kivimäen koulun tiloissa on lisäksi esiopetusryhmä. Lapsia yksikössä on yhteensä n. 140 ja henkilökuntaa n. 30. Yksikön päivittäinen toiminta-aika on klo 6.00-18.00.

1 Varhaiskasvatussuunnitelman lähtökohdat

Mielestämme yksikköämme ilmapiiri ja tunnelma muodostuvat niistä ihmisistä, jotka siellä työskentelevät. Se syntyy joka päivä uudelleen ja jokaisen perheen kohdalla erikseen. Haluamme olla mahdollisuuksien talo, jossa jokainen lapsi saa toteuttaa omia kykyjään ja kiinnostustaan mahdollisimman monipuolisesti.

1.1 Arvolähtökohdat

Lintukallion varhaiskasvatusyksikön toimintaa ohjaavat Vantaan kaupungin arvot. Kahden erillisen päiväkodin, niiden erilaisten toimintatapojen ja -kulttuurien yhdistäminen ei ole helppoa ja se vaatii edelleen keskusteluja sekä yhteistä pohdintaa. Vantaalainen tapa toimia on kuitenkin se yhteinen pohja, jolle rakennamme uuden, yhteisen toimintakulttuurimme.

Innovatiivisuus näkyy toiminnassamme innokkuutena kokeilla erilaisia tapoja ja menetelmiä yhdessä lasten kanssa.

Kestävä kehitys on arkipäiväämme. Toiminnassamme korostuu tavaroiden ja asioiden kunnioitus, jätteiden lajittelu sekä kulttuuriperinteen siirtäminen tuleville sukupolville. Sosiaalinen, kulttuurinen sekä taloudellinen ulottuvuudet kestävässä kehityksessä ovat meille tärkeitä asioita. Aikuisen mallin kautta lapsi oppii luontaisesti käyttäytymään ympäristö vastuullisesti sekä arvostamaan jo olemassa olevia toimintatapoja.

Yhteisöllisyys tuodaan yksikössämme esiin monin eri tavoin. yhteisöllisyys mahdollistaa lapsilähtöisyyden todellisen toteutumisen. Yhteisöllinen päiväkotitoiminta mahdollistaa lapsen yksilöllisyyden huomioimisen, kaverisuhteet yli ikärajojen sekä sisaruussuhteiden vaalimisen.

1.2 Kasvattajuus ja lapsikäisyys

Kasvattajan ja lapsen vuorovaikutuksen aitous ja läheisyys rakentaa rohkaisevaa ilmapiiriä sekä lapsen positiivista minäkäsitystä ja itsetuntoa. Toimintamme perustuu yhteistyöhön, avoimeen kommunikaatioon ja keskinäiseen vastuuseen. Meille on tärkeä suunnitella, toteuttaa ja arvioida toimintaa yhdessä sekä toistemme kokemuksia ja mielipiteitä kunnioittaen. Ammatillista osaamista ylläpidetään ja kehitetään osallistumalla säännöllisesti erilaisiin koulutuksiin. Koko työyhteisön yhteiset kehittämispäivät sekä viikoittaiset palaverit tukevat kasvatustyötämme yhteiseen tavoitteeseen pääsemiseksi. Kasvattajan rooli yhteisössä ja leikin ohjaajana vaihtelee lasten iän, leikkitaitojen ja leikin lajin mukaan.

Lapsi on ainutkertainen, avoin ja utelias. Hän rakentaa maailmaa omista lähtökohdistaan ja toimii vuorovaikutuksessa ympäristön ja ihmisten kanssa. Hyväksymällä lapsen oma persoona ja näkemällä lapsessa hyvä, vahvistetaan lapsen myönteistä minäkuvaa. Huomioiden lapsen kehitystaso ja tarpeet, luodaan myönteinen pohja oppimiselle.

2 Lasten puheenvuoro

Lasten osallisuutta toimintaan sekä sen suunnitteluun pidämme tärkeänä. Pienten lasten kohdalla vanhemmat kertovat lastensa mahdollisista toiveista. Isommat lapset osallistuvat ryhmiensä kasvattajien kanssa toiminnan suunnitteluun. Lasten ajatuksia päivähoidosta sekä omasta oppimisesta kysellään myös lapsen varhaiskasvatussuunnitelmien tekemisen yhteydessä. Yksikkömme isompien lasten ryhmissä vietetään silloin tällöin lasten toiveiden päivää, lasten järjestämiä kokouksia ja lasten parlamentteja. Näissä tilaisuuksissa lapset tuovat sen hetkisiä ajatuksia ja toiveitaan esille.

3 Yhteistyö perheiden kanssa

Lintukallion varhaiskasvatusyksikössä kasvatuskumppanuus alkaa, kun päiväkodin johtaja ottaa yhteyttä perheeseen ja kertoo lapsen saaneen paikan Lintukallion tai Kivimäen päiväkodista. Puhelinkeskustelussa käydään läpi aloittamiseen liittyvät asiat ja sen lopuksi päiväkodin johtaja ilmoittaa sen ryhmän henkilökunnan, jossa lapsi aloittaa, ottavan pian yhteyttä ja sopivan tutustumisajan. Lisäksi järjestämme kesäkuun alussa uusien perheiden tutustumisillan syksyllä aloittaville lapsille.

Ensimmäiseen tutustumiseen vanhemmat tulevat yhdessä lapsensa kanssa. Henkilökunta kertoo päiväkodin toiminnasta ja esittelee tilat. Vanhemmilla on mahdollisuus kertoa omista toiveistaan sekä lapsen tavoista ja tottumuksista täyttämällä etukäteen lapsi kotioiloissa - lomake. Tutustumisjakson pituus vaihtelee 1-2 kerrasta 1-2 viikkoon riippuen lapsesta ja perheestä.

Jokaisen perheen kanssa käydään kasvatuskeskustelu, jossa vanhemmilla on mahdollisuus kertoa heidän perheensä tavoista ja toiveista päivähoitoa kohtaan. Vanhemmat voivat myös tämän keskustelun aikana määritellä ne tavat, joilla sitoutuvat yhteistyöhön päivähoiton kanssa.

Päivittäiset kuulumiset vaihdetaan lasten päiväkotiin tulo- ja hakutilanteissa. Yhteiset juhlat ja tapahtumat ovat myös osa kasvatuskumppanuutta. Lapselle on tärkeää, että myös vanhemmat osallistuvat hänen kanssaan päiväkodin tapahtumiin. Vanhemmilla on mahdollisuus tuoda esiin omia näkemyksiään, ehdotuksiaan sekä toiveitaan päiväkodin vanhempainilloissa. Lapsen vanhemmille lähetetään sähköpostitse tulevan viikon viikko-ohjelma sekä muita tiedotteita.

Vanhempainillat, vanhempainkahvitukset, aktiivinen tiedottaminen sekä päivittäiset kohtaamiset vanhempien kanssa takaavat avoimen sekä luottamuksellisten tiedonsiirron lapsen asioissa huoltajien ja kasvattajien välillä.

4 Työ lasten parissa

Toimiessaan vuorovaikutuksessa ympäristön ja muiden ihmisten kanssa lapset käsittelevät ja jäsentävät tietoa olemassa olevien käsiteverkostojensa avulla ja ovat aktiivisia oppijoita. Kasvattaja rakentaa lasten kanssa ympäristöä, joka edistää lasten ajattelun, ongelmanratkaisun ja mielikuvituksen kehittymistä sekä innostaa lapsia oppimaan.

4.1 Kieli vuorovaikutuksen perustana

Kieli on kaiken inhimillisen vuorovaikutuksen perusta. Kielen kehitys alkaa jo aikaisessa vaiheessa vuorovaikutuksessa lasta hoitavan aikuisen kanssa. Varhaiskasvatuksessa kielen omaksuminen tapahtuu kasvattajan ja lapsen välisessä sekä lasten keskinäisessä vuorovaikutuksessa ja myöhemmin myös lukemisen kautta. Lapsi tarvitsee kieltä toiminnassaan

ja kieli kehittyy leikkimisen, liikkumisen, tutkimisen sekä taiteellisen kokemisen ja ilmaise-
misen myötä. Kieli on myös toiminnan säätelyn väline.

Pieni lapsi ilmaisee itseään kokonaisvaltaisesti elein, ilmein ja liikkeiden avulla jo ennen
puheen oppimista. Lapsi jäljittelee aikuisen hänelle nimeämiä esineitä ja asioita ja oppii
hahmottamaan ne käsitteinä. Myöhemmin lapsi laajentaa ajatteluaan kysymysten ja vas-
tausten avulla. Lapsi oppii, että sanoilla on merkitys sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tois-
ten kanssa.

Kielen kehittymisen tavoitteena

- ajattelun kehittyminen
- oppia erittelemään ajatuksiaan ja mielipiteitään
- oppia keskustelemaan
- oppia kuuntelemaan
- oppia uusia käsitteitä
- mielikuvituksen kehittyminen
- itseilmaisun kehittyminen
- oppia kuuntelemaan ohjeita ja toimimaan niiden mukaan
- oppia kertomaan tarinoita
- oppia ilmaisemaan omia tunteitaan

Lintukallion varhaiskasvatustyksikössä kasvattajan tehtävä on luoda lasten päivähoitopaik-
kaan kielen kehitykselle suotuisa ilmapiiri. Arjen tilanteita rikastamme käyttämällä il-
meikästä ja kuvailevaa kieltä. Lapsi omaksuu aikuisilta mallin kielen ja käsitteiden käyttä-
misestä sekä vuorovaikutuksessa olemisesta.

Ryhmän kasvattajan tehtävä on jatkuvasti kehittää herkkyyttään kuunnella lasta ja kohda-
ta lapsi mahdollisimman aidosti ja läsnä olevana vuorovaikutustilanteissa. Näin toimien
kasvattaja muodostaa selvemmän käsityksen lapsen tarpeista ja voi tukea lasta tietoisesti
puheen ymmärtämisessä ja itsenäisessä tuottamisessa. Lintukallion varhaiskasvatustyksi-
kön kasvattajat kokevat tärkeinä kielellisiä valmiuksia kehittävinä menetelminä lauluja, lo-
ruja, riimittelyjä, lasten omia satuja sekä aikuisten lukemia ja kertomia tarinoita. Kasvatta-
ja myös huolehtii kielen kehittymisen havainnoimisesta ja dokumentoimisesta

4.2 Lasten oma yhteisö ja kulttuuri

Varhaiskasvatuksessa päiväkotitoimii ympäristönä, jossa lapsi saa harjoitella toisten kanssa toimeen tulemistä, jakamista, yhteistyötä ja kilpailua. Toiminta syntyy toimijan (lapsen) ja toimintaympäristön (päiväkodin) välisessä vuorovaikutuksessa, jolloin lapsen kokemukset ja oppiminen toisilta lapsilta edistävät lapsen kehittymistä.

Lapset rakentavat yhteenkuuluvuutta leikkimällä, pelaamalla, läheisyydellä, ilmaisemalla keskinäistä ystävyyttä sekä jakamalla yhteisiä kokemuksia. Tunteen juuret ovat varhaislapsuudessa ja tunnetta voidaan pitää tärkeänä edellytyksenä pienten lasten yhteistoiminnan kehittymiselle ja sosiaaliselle oppimiselle päiväkodissa.

Päiväkodin vertaissuhteissa lapsi oppii sosiaalisia taitoja, empatiakykyä ja taitoa asettua toisen asemaan. Tällöin lapsi saa tietoa itsestä ja toisista ihmisistä tehden vertailuja ja muodostaen omaa sosiaalista identiteettiä. Me koemme, että vertaissuhteet ovat lapsille emotionaalisesti erittäin tärkeitä. Lapsiryhmissä lapset rakentavat omaa elämisen maailmaansa, solmivat ystävyys- ja kaverisuhteita, neuvottelevat tekemisistään ja leikkivät yhdessä. Nämä suhteet kutsuvat lasta tutkimiseen, uuden luomiseen ja löytämiseen. Vertaissuhteissa lapset tarkastelevat aikuisten käytäntöjä luoden niitä uusiksi leikeissään. Lapsella on luontainen tarve käynnistää keskinäinen vuorovaikutus toiseen lapseen, tällöin lapsen on itse ansaittava toimillaan kiintymys toiselta. Lapset nauttivat kilpailusta, joka usein liittyy fyysisiin aktiviteetteihin ja peleihin. Voittaminen ja häviäminen ovat kokemuksellisesti tärkeitä, sillä sitä kautta mahdollistuu omien ja kavereiden välisten saavutusten vertailu ja tätä kautta taitojen kehittyminen. Jo pienillä alle 3-vuotiailla lapsilla on ystävyys-suhteissa nähtävissä keskinäistä auttamista, läheisyyttä, uskollisuutta ja jakamista. Lapsen kulttuuritaustan arvostus, turvallisuus, hyväksyvyys ja johdonmukaisuus ovat keskeisiä tekijöitä, jotka muodostavat perustan lapsen tunne-elämän tasapainoiselle kehitykselle.

4.3 Päivän kulku ja omatoimisuus

Päiväkodin päivärytmi antaa tietyn säännönmukaisuuden päivän aikana. Näin lapsi saa turvallisuuden tunteen koska silloin lapset tietävät mitä seuraavaksi tulee tapahtumaan. Tämä edistää lasten itsenäisyyttä sekä kehittää lasten aikakäsitteitä. Päivärytmi ei silti tarkoita sitä että jokainen päivä täytyy toteutua samanlaisena. Rytmistä ei pidetä orjallisesti kiinni, vaan joustetaan eri tilanteiden ja tarpeiden mukaan.

Päivähoitoon tulo- ja lähtötilanteet ovat tärkeitä hetkiä vanhempien ja työntekijöiden tapaamisen ja kuulumisten vaihtamisen kannalta. Jokainen lapsi ja perhe kohdataan henkilökohtaisesti.

Lasten omatoimisuutta on omista asioista ja tavaroista huolehtiminen. Lapsen omatoimisuuden kehittymistä tuetaan kaikissa tilanteissa päivähoitopäivän aikana. Jokainen vuorovaikutustilanne on lapselle oppimistilanne. Lapset opettelevat arvostamaan itseään ja muita. Me kannustamme lapsia omatoimisuuteen ikätasoisesti. Lapset opettelevat pyytämään tarvittaessa aikuisen apua ja noudattamaan yhdessä sovittuja sääntöjä. Päiväkodin henkilökunta tukee lasta sisäistämään päivähoiton päivärytmin.

Me kannustamme lapsia omatoimisuuteen ja annamme mahdollisuuden itse harjoitella siisteyskasvatukseen ja hygienianhoitoon liittyviä asioita. Ruokailutilanteet toimivat myös opetustilanteina, joissa lapset oppivat hyviä ruokailutapoja, toisten huomioon ottamista, omatoimisuutta ja tutustuvat samalla erilaisiin ruokiin.

PÄIVÄNKULUN PERUSHOITOTILANTEET LINTUKALLION VARHAISKASVATUSYKSIKÖSSÄ OVAT:

RUOKAILU	- säännöllisyys - monipuolisuus - erityisruokavalioiden huomioiminen - lapsen iän huomioiminen - uusiin makuihin totuttelu, maistamaan rohkeus - hyvät ruokailutavat
LEPO	-päivittäinen lepoaika -mahdollisuus rauhoittumiseen, hiljentymiseen ja uneen - oma lepoaika lisää turvallisuuden tunnetta - riittävä valvonta
PUHTAUS JA TERVEYS	- käsihygieniat: käsienpesu päivähoitoon tullessa, ennen ruokailua, WC- käynnin yhteydessä, nenän niistäminen, askartelujen yms. jälkeen, käsidesinfektiohuuhteiden käyttö aikuisilla ja lapsilla etenkin infektiokauden aikana. - suuhygieniat: päiväkodeissa joka ruokailun jälkeen tarjotaan ksylitolipastilli, (asia mikä mietitään aina kauden alussa kuinka toimimme tänä vuonna) - vaipavaihtohygieniat - lelujen pesu ja kierrätys (lelut huilaamaan) - käsipaperit - aikuisten kertakäyttöiset suojakäsineet: käytetään esimerkiksi vaipavaihdon, pyllynpesun tai haavojen hoidon yhteydessä
VAATETUS	- asianmukainen vaatetus sisällä ja ulkona - sisätossut tai muut sisäjäalkineet - nimikointi helpottaa vaatteiden tunnistamista - pukemaan harjoittelua
ULKOILU	- sääolosuhteet huomioiden ulkoillaan sekä aamu- että iltapäivällä -sään mukainen varustus - ulkona on vauhdikkaammat liikkumismahdollisuudet (lapsella on luontainen tarve liikkua) - metsäretket, leikkipuistot, urheilukentät - liikennesääntöjen mukaista liikkumista ja muistetaan turvaliivien käyttö kun liikumme päiväkodin porttien ulkopuolella. - raitis ilma herättää ruokahalua, rauhoittaa lepoaika ja auttaa keskittymään - turvallisuus, pihäsäännöt ja valvonta

4.4 Lasten leikki

”Leikin merkitys on leikki itse”?

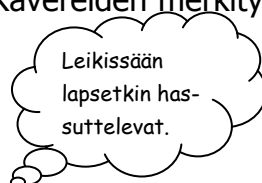

- Leikin yksi tärkeimmistä elementeistä on sosiaalinen kanssakäyminen toisten lasten kanssa. Leikkiminen kehittää lapsen sosiaalisia taitoja. Hän oppii neuvottelun ja sovittelemisen taitoja sekä valintojen tekemistä.

Lintukallion varhaiskasvatussyksikön kasvattaja auttaa tarvittaessa esim. arkaa lasta pääsemään leikkiin mukaan. Leikin avulla tutustuminen uusiin lapsiin onnistuu tekemisen kautta, lapsi oppii ottamaan muut huomioon sekä jakamaan ajatuksia ja mielipiteitä. Säännöt sekä kyky kestää pettymyksiä peleissä ja leikeissä ovat tärkeitä asioita. Tuemme ja rohkaisemme lapsia pelaamaan ja leikkimään sovituilla säännöillä. Leikkiessään lapsi tuo esille oppimiaan asioita ja oppii uutta sekä soveltaa oppimaansa.

Leikissä sosiaalinen kehittyminen alkaa rinnakkaisleikeistä; lasta kiinnostaa toisen leikki ja lelut. Yhteisleikki on kehittyneempi sosiaalisen kanssakäymisen muoto. Siinä pyritään yhteiseen, kielellisesti jaettuun tavoitteeseen. Roolileikit muuttuvat vastavuoroiseksi, sosiaaliseksi toiminnaksi. Lapsi kykenee osallistumaan itselleen merkityksellisiin toimintoihin ja luomaan omatoimisesti suhteita tovereihin.

Ennen kouluikää, 4-6 vuoden iässä, lapsen kehitys on edennyt niin, että leikit ovat järjestäytyneempiä. Lapset tekevät paljon yhteistyötä ja kykenevät tätä kautta myös roolileikkeihin. Kavereiden merkitys kasvaa ja kilpailutilanteet ovat normaaleja.

- Lasten ikä ja kehitystaso määrittelee lapsen leikkiä ja sen sisältöä.

Alle kolmevuotiaiden leikissä on tärkeää saada leikkiin tukea ja turvallista läsnäoloa. Leikki on jo pienellekin lapselle luonnollinen tapa oppia ja kehittyä. Rauhallinen leikitila on tarpeen. Leikki on usein yksin- tai rinnakkaisleikkiä. Yhteisleikkiä ja lelujen

jakamista harjoitellaan; aikuinen on mukana ohjaamassa leikkiä. Leikki on tutkimista ja kokeilemista, havainnoimista ja aistimista, liikkumista ja toimintaa. Se on myös vuorovaikutusta toisten kanssa. Tärkeitä elementtejä ovat oma keho, toinen ihminen (syli) ja leikkivälineiden ja ympäristön turvallisuus.

Yli kolmevuotiaiden lasten ensisijainen kehityksellinen tarve on oppia sosiaalisia vuorovaikutustaitoja muiden lasten kanssa. Leikkiminen on tärkein lasten välinen sosiaalisen kanssakäymisen muoto, jonka kautta lapset oppivat tärkeitä sosiaalisen kanssakäymisen taitoja.

Leikin elementtejä ovat muuntuvuus, pitkäjänteisyys ja mielikuvituksellisuus. Leikkivälineitä käytetään taitavasti ja luovasti. Kaverisuhteet alkavat muodostua tärkeiksi. Leikit voivat olla luovia (esim. vapaat leikit, rakenteluleikit, majat, roolileikit: lääkäri-, kauppa-, kotileikki). Pitkäkestoiset leikit (prinsessa, poliisi) Toisaalta sääntöleikit tulevat merkityksellisiksi: laulu- tai liikuntaleikit, pihaleikit (tervapata, peili, väri), ulkoleikit (päiväkodin pihalla, metsässä, leikkipuistossa).

- Koemme, että havainnoimalla leikkiä, kasvattajalla on mahdollisuus saada tietoa lapsen kehitys- ja oppimisvaiheesta sekä kiinnostuksen kohteista. Saamamme tietoa hyödyntämällä, voimme ohjata lapsen oppimista ja muuta toimintaa.
- Kasvattajan tehtävä on huolehtia leikkirauhasta ja turvata riittävät tilat, välineet, aika ja rauha leikille. Lapsen tulee saada viipyä leikeissään, nauttia rauhallisesta hetkeen seisahtumisesta. Lintukallion varhaiskasvatyksikössä kasvattajat turvaavat lapsille leikkirauhan esimerkiksi jakamalla lapset pienryhmiin lasten ikä- ja kehitystason mukaisesti ja jokaisessa ryhmässä on käytössä kuvitettu leikkitaulu, josta lapset voivat valita mihin he haluavat mennä omalla nimi/kuvakortilla. Leikkitaulussa on kuvamerkit ja numerot niin lapset tietävät kuinka monta mahtuu mihinkin leikkiin tai tekemiseen. Lapsi näkee vielä onko tilaa esim. kotileikissä, vai täytyykö valita toinen leikki tai tekeminen.
- Rakennamme leikki- ja toimintaympäristön positiiviseksi, lapsen tarpeita vastaavaksi ja motivoivaksi, koska ympäristöllä on suuri merkitys kaiken oppimisen kannalta. Sekä Lintukallion että Kivimäen päiväkodeissa on mahdollistettu tilat erilaisille leikeille kuten koti, rakentelu- ja roolileikille. Leikeissä lapsi voi lähteä mielikuvitusmatkalle minne ja milloin vain. Leikissä mahdolltomasta tulee mahdollista!

*Friedrich Fröbel sanoi jo 1800-luvulla:
Leikin täyteinen lapsuus on avuksi
syvälliselle
ja laajalle koko elämän kestäväälle op-
pimistaitojen kehittymiselle.
Rikas ja vapaasti virtaava leikki
auttaa lapsia kohtaamaan vaikeuksia,
suruja ja haasteta.
Se johdattaa lapsia omatoimisuuteen
ja täyttymyksen tunteen saavuttami-
seen.
Leikki on kuin lähde.*

4.6 Liikunta

Päivittäinen liikkuminen on tärkeä osa lapsen kokonaisvaltaista kehitystä. Lapsi tarvitsee liikuntataitoja leikkiessään ja toimiessaan. Liikkumisen myötä lapsen tieto omasta kehosta ja sen toiminnasta kasvaa ja hänen fyysinen minäkuvansa vahvistuu. Liikkumisesta saadut mielihyväkokemukset kannustavat ja motivoivat lasta jatkamaan liikkumista ja se luo pohjan elinikäiselle liikunnan harrastamiselle. Lapsi tarvitsee joka päivä vähintään 1-2 tuntia reipasta liikuntaa. Liikunnan kautta lapset saavat kokea onnistumisen riemua ja liikunnan iloa.

Lintukallion toimintayksikössä liikunta on osa arkipäivää. Lapsilla on mahdollisuus liikkua päivittäin sisä- ja ulkotiloissa omaehtoisesti ja ohjatusti. Suunniteltua/ohjattua liikuntaa on vähintään kerran viikossa. Päiväkotien salit tarjoavat mahdollisuuden erilaisiin liikuntatuokioihin: mm. satuliikuntaan, pallopeleihin ja temppuratoihin. Päiväkotien piha-alueilla pelaamme pallopelejä, sekä tasapainoilemme hyödyntäen piha-alueiden monipuolista maastoa ja välineistöä. Myös Kivimäen lähiympäristön liikunta-alueita hyödynnämme. Talvisin luistelu ja hiihtäminen kuuluvat ohjelmaan isompien 3-6 -vuotiaiden lasten osalta. Huolehdimme siitä, että jokainen lapsi voi kokeilla rajojaan ja oppia uusia liikunnallisia taitoja omien edellytystensä mukaisesti.

4.7 Kuvataide

Kuvataidekasvatus huolehtii yhdessä musiikin ja muun taidekasvatuksen kanssa lapsen esteettisestä kasvatuksesta. Samalla lapsi voi purkaa toimimisen tarvettaan. Lapsen havaintokyky laajenee ja hän löytää ilmaisukeinoja itselleen. Lintukallion toimintayksikössä ryhmät toteuttavat kuvataidekasvatusta omalla tavallaan; aiheet kytketään ryhmän omiin teemoihin. Toiminta tapahtuu pienryhmissä, lapsen ikätaso ja toiveet huomioonottaen.

Luonto ja vuodenajat ovat tärkeitä kuvataideopetuksessa. Askarteluissa hyödynnetään luonto- ja kierrätysmateriaaleja. Lapset maalaavat, muovailevat, askartelevat, tutustuvat erilaisiin materiaaleihin ja menetelmiin. Kivimäen päiväkodissa lapset ovat myös harjoitelleet valokuvaamista. Tärkeintä on lapsen oma toiminta ja sen kautta saadut kokemukset. Lasten tekemistä töistä järjestetään näyttelyitä. Taidekasvatusta tukevat myös ryhmien vierailut kirjastoon, taidenäyttelyihin, museoihin, kirkkoon ja teattereihin.

4.8 Draama

Draamassa käsitellään lapsille tärkeitä asioita leikkien, satujen ja tarinoiden avulla. Draaman avulla voidaan käsitellä ryhmädynamiikkaa, ongelmanratkaisua ja eettisiä ja moraalisia kysymyksiä. Draamakasvatus yhdistää leikin ja oppimisen. Draamassa on lapsen ja aikuisen yhteisen kokemuksen mahdollisuus. Draaman avulla voi arempikin lapsi uskaltaa ilmaista itseään.

Lintukallion toimintayksikössä nukke- ja pöytäteatteritoiminnasta on kehittynyt vähitellen pysyvä käytäntö. Satuja ja tarinoita elävöitetään erilaisilla nukeilla. Omaehtoisissa roolileikeissään lapset voivat eläytyä erilaisiin arjen tilanteisiin. Jumppahetkissä ja lauluhetkissä ovat käytössä mielikuvitusleikit. Draamakasvatusta tukevat myös ryhmien vierailut teattereihin, kirjastoon ja teatteriesitykset omassa päiväkodissa.

4.9 Musiikki

Musiikkikasvatuksen tavoitteena on antaa lapsille mahdollisuuksia itsensä ilmaisemiseen, musiikillisia elämyksiä, valmiuksia ja taitoja. Lisäksi tavoitteena on lapsen sosiaalisen kasvun edistäminen ja persoonallisuuden kehittäminen.

Lintukallion varhaiskasvatussyksikössä musiikkikasvatuksen keskeisiä sisältöjä ovat:

- laulutuokiot
- musiikin elementit: rytmi, melodia harmonia, muoto, dynamiikka ja sointiväri

Lintukallion varhaiskasvatussyksikössä musiikkikasvatusta toteutetaan seuraavin tavoin:

- yksikön yhteiset lauluhetket
- tutustutaan erilaisiin soittimiin
- musiikkiliikunta
- konsertit
- musiikin kuunteleminen

5 Moninaisuus varhaiskasvatuksessa

5.1 Kasvun ja oppimisen tuki

Kasvun ja oppimisen tuella tarkoitetaan lapsen psyykkisen, fyysisen ja sosiaalisen kehityksen edistämistä ja tukemista sekä oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisemistä. Lintukallion varhaiskasvatussyksikössä tuen tarpeen arvioinnin lähtökohtana on vanhempien ja kasvatushenkilöstön yhteinen havainnointi ja pohdinta lapsen kokonaisvaltaisesta kehityksestä. Päiväkodissa esille nousseista tuen tarpeista keskustellaan aina vanhempien kanssa ja lasta koskevat suunnitelmat tehdään vanhempien kanssa yhteistyössä. Lapsen kasvun ja oppimisen tuki jaotellaan varhaiskasvatuksessa yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen. Nämä tukimuodot muodostavat asteittain vahventuvat tukirakenteet. Lähtökohtana kaikkien lasten varhaiskasvatukselle on laadukas kasvu- ja oppimisympäristö, jonka kasvatushenkilöstö ja vanhemmat luovat yhdessä kasvatuskumppaneina.

Kun lapsen tuen tarve jollakin kehityksen osa-alueella havaitaan, kasvatushenkilöstö kiinnittää huomiota tapaansa toimia lapsen kanssa. Yleisen tuen keinoja ovat esimerkiksi päivä- ja viikkojärjestyksen strukturointi, pienryhmätoiminta sekä kuvien käyttö kommunikoinnin tukena. Mikäli yleinen tuki ei riitä, järjestetään lapselle tehostettua tukea. Tehostettu tuki on yleistä tukea vahvempaa ja yksilöllisempää tukemista, joka suunnitellaan aina kokonaisuutena yksittäistä lasta varten. Tehostettu tuki sisältää erityispedagogisia menetelmiä ja varhaiskasvatuksen rakenteellisia tukitoimia, kuten avustajan tai erityislastentarhanopettajan tukea. Myös perheen kanssa tehtävä yhteistyö lisääntyy ja lapselle laaditaan yhteistyössä vanhempien ja mahdollisten muiden yhteistyötahojen kanssa tehostetun tuen suunnitelma varhaiskasvatus- tai esiopetussuunnitelman liitteeksi. Erityistä tukea järjestetään lapselle, jolle tehostettu tuki ei ole riittävää. Usein nämä lapset ovat pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä, vaikeasti monivammaisia tai kehitysvammaisia. Erityistä tukea saavat lapset sijoittuvat pääsääntöisesti integroituun erityisryhmään tai heillä on henkilökohtainen avustaja.

Lintukallion varhaiskasvatussyksikkö tekee yhteistyötä kasvun ja oppimisen tuen asioissa monien kumppaneiden kanssa. Konsultoiva erityislastentarhanopettaja koordinoi päiväkodissamme kasvun ja oppimisen tuen asioita. Lapsen mahdolliset terapeutit ja tutkivat tahot erikoissairaanhoidon puolelta ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita, joiden kanssa suunnitellaan yhdessä lapsen toimintaa ja tavoitteita päiväkodissa. Neuvolan neljävuotistarkastuksen yhteydessä päiväkodissa täytetään yhdessä vanhempien kanssa Hyve-lomake, jonka tiedot liitetään osaksi neuvolan tarkastusta. Lastensuojelun kanssa teemme yhteistyötä lasten ja perheiden hyvinvointia edistääksemme. Kouluun siirtyvien kasvun ja oppimisen tuen tarpeessa olevien lasten osalta teemme tiivistä yhteistyötä tulevan koulun kanssa, jotta lapsi saisi mahdollisimman hyvän alun koulutaipaleelleen.

5.2 Monikulttuurisuuden kohtaaminen

Lintukallion varhaiskasvatussyksikön päiväkodeissa on lapsia monesta eri maasta ja kulttuurista. Erilaiset kulttuuriset lähtökohdat tuovat yhteisiin kohtaamistilanteisiin uusia haasteita ja uusia näkökulmia. Meillä on halu ymmärtää ja kiinnostus erilaisuutta kohtaan.

Jokaisella ei suomea äidinkielenään puhuvalla lapsella on oikeus suomi toisena kielenä opetukseen. Pääkaupunkiseudulla on käytössä yhteisesti sovittu Monikulttuurinen varhaiskasvatus- toimintamalli, jota myös Vantaa noudattaa. Kulttuurivähemmistöihin kuuluville lapsille annetaan mahdollisuus kasvaa sekä omaan kulttuuriin että suomalaisen yhteiskunnan jäseniksi.

Suomen kielen opetuksesta huolehtii koko henkilökunta. Panostamme myönteiseen, kiirettömään ja kannustavaan ilmapiiriin lapsen arjessa. Aktiivinen vuorovaikutus, aikuisen selkeä puhe, sanottaminen kaikissa tilanteissa sekä kuvitettu oppimisympäristö tukee lapsen suomen kielen oppimista päiväkodissamme.

Lapsen oma äidinkieli luo pohjan suomen kielen oppimiselle. Me täällä Lintukalliossa kannustamme vanhempia puhumaan lapsen omaa äidinkieltä lapsensa kanssa. Näin myös tuemme lapsen omaa kieli- ja kulttuuritaustaa. On tärkeää, että lapsi oppii oman äidinkielenensä hyvin, sillä äidinkieli on perusta lapsen ajattelulle ja tunteille. Äidinkieli on myös tärkeä väline sekä uusien kielten että kaiken muunkin tiedon oppimiseen ja omaksumiseen. Jos lapsi osaa sanoja ja käsitteitä omalla äidinkielellään, hänen on helpompaa oppia ne myös suomeksi, koska hänellä on jo olemassa valmis pohjatieto asiasta omalla kielellään.

Sensitiivisyys, kuuntelu, kulttuuritietoisuus ja sen hyödyntäminen, sekä molemminpuolisen kunnioituksen ja hyväksynnän korostaminen, nousevat tärkeään asemaan lasten ja heidän vanhempiensa kohtaamisessa. Yksikkömme henkilökunta osallistuu aktiivisesti koulutuksiin, jossa käsitellään aihetta monipuolisesti.

5.3 Uskonto- ja katsomuskasvatus

Uskontokasvatusta sekä sen sisältöä ohjaavat valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (Vasu 2005). Lapsen oman uskonnon tai katsomuksen perinteeseen sekä tapoihin ja käytäntöihin perehdytään. Lapselle tarjotaan mahdollisuus hiljaisuuteen ja ihmettelyyn, kyselemiseen ja pohdintaan. Lapsia lähellä olevien erilaisten uskontojen ja katsomusten tapoihin tutustutaan. Uskonto- ja katsomuskasvatus on osa kasvatuskumppanuutta ja tärkeää on huomioida perheen toiveet ja näkemykset. Tavoitteena on, että uskontokasvatus voisi tuoda lapselle pieneltä osaltaan joitakin rauhan, hiljaisuuden ja turvallisuuden kokemuksia. Tärkeää on myös tradition siirtäminen (esim. juhlaperinteet) seuraaville polville sekä empatiakasvatus ja moraalien opettaminen.

Yksikössämme evankelis-luterilaista uskontokasvatusta toteutetaan yhteistyössä Vantaankosken seurakunnan kanssa. Seurakunta järjestää monenlaisia tapahtumia päiväkotikäisille lapsille. Osallistumme mm. lastenkirkkoihin jouluna ja pääsiäisenä Myyrmäen kirkossa. Sovimme vanhempien kanssa lapsen osallistumisesta uskontokasvatukseen.

6 Ympäristökasvatus ja kestävä kehitys

Lasten päivittäinen leikkiympäristö käsittää päiväkodin pihan ja yksikön molempien talojen aidan takaa alkavan lähimetsän. Kävelymatkan päässä on mm. kirjasto, leikkipuistoja ja lisää metsäalueita, joihin tehdään retkiä. Lähiympäristön niin sisällä kuin ulkona on oltava turvallinen ja kiinnostava.

Lapset tutustuvat eläimiin, kasveihin, puustoon, keksivät mielikuvitusleikkejä ja käyttävät leikeissään luonnon materiaalia, jota myös kerätään käytettäväksi päiväkodissa. Leikkien on myös todettu olevan pitkäkestoisempia ja luovempia luonnossa. Retket ovat aina myös opetuksellisia tuokioita, joissa vaikutetaan lasten asenteisiin. Tehtävämme on herättää kunnioittava, arvostava ja vastuullinen suhtautuminen ympäröivään luonnonvaraiseen ja rakennettuun ympäristöön.

Siisti ympäristö lisää kaikkien viihtyisyyttä. Puhutaan yhdessä siitä, saako heittää roskia maahan, mihin ne pitäisi laittaa, mitä tapahtuu, jos eläin loukkaa jalkansa lasiin, onko kivan näköistä, kun seiniin on piirretty, kunnioitetaan toisen omaisuutta, jne. Aikuinen on lasten mallina toiminnassaan. Jos jotain rikotaan, sotketaan, roskataan, hoidetaan seuraukset vastuullisesti ja korjataan tai siivotaan aina jäljet.

6.1 Kestävän kehityksen edistäminen

Kasvattajan vastuulla on miettiä ekologisia valintoja päiväkodin kaikissa hankinnoissa, kalusteissa, materiaaleissa, myös veden ja energian säästämiseksi. Valitaan se kestävämpi vaihtoehto, vaikka se olisi hiukan kalliimpi. Jokainen kasvattaja toimii lapsille esimerkkinä ja mallina ekologisesti kestävästä kehityksestä omassa toiminnassaan. Kasvattajat päiväkodissa kiinnittävät lasten huomiota epäkohtiin ja siihen, miten asiat voisi tehdä ekologisesti, luontoa säästämällä. Yksikköön kuuluvissa molemmissa päiväkodeissa on ekotukihenkilö, jonka vastuulla on tiedottaa Vantaan kaupungin yhteisistä kestävä kehityksen toimenpiteistä oman päiväkodin henkilökuntaa.

7. Esiopetus

Lintukallion varhaiskasvatussyksikössä järjestetään esiopetusta Kivimäen päiväkodin tiloissa sekä läheisessä Kivimäen koulussa. Esiopetusikäisille maahanmuuttajataustaisille lapsille järjestetään tarvittaessa myös valmistavaa opetusta suomen kielen oppimiseksi.

Esiopetuksen keskeisenä tehtävänä on edistää lapsen suotuisia kasvu-, kehitys- ja oppimisedellytyksiä. Leikki on yksi oppimisen väline ja kouluvalmiustaitojen vahvistaja. Leikki tuo oppimiseen iloa ja elämyksellisyyttä.

7.1 Esiopetuksen järjestäminen

Onnistunut kasvatus- ja opetustyö edellyttää tiivistä yhteistyötä kodin ja esiopetuksen välillä. Jokaiselle laaditaan yhdessä vanhempien ja esiopetusryhmän lastentarhanopettajan kanssa Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS). Suunnitelman laadinnassa niin lapsi kuin vanhemmatkin saavat oman puheenvuoronsa, jotka kirjataan suunnitelmaan. Suunnitelmaan kirjataan myös mahdollinen tuen tarve eri kehityksen osa-alueilla ja tuen toteuttamistavat. Huoltajat ovat aina oikeutettuja osallistumaan omaa lastaan koskeviin neuvotteluihin ja tiedonsiirtoon.

Teemme Lintukallion varhaiskasvatussyksikössä yhteistyötä lähikoulun eli Kivimäen koulun kanssa. Kouluvierailut erilaisten tapahtumien yhteydessä, kummiluokkatoiminta ja koulun tilojen käyttö ovat vuosittain vaihtelevia ja kehittämisen alla olevia yhteistyömuotoja.

Vantaan esiopetuksessa tiedonsiirtokäytäntönä esiopetuksesta kouluun käytetään EsKo-tiedonsiirtolomaketta, joka täytetään keväällä yhteistyössä vanhempien ja esiopetuksen opettajan kanssa. Tiedonsiirtolomakkeessa arvioidaan lapsen kehitystä viidellä eri osa-alueella. Lisäksi vanhemmat saavat kirjata omia ajatuksiaan koulun aloitukseen liittyen.

Vahvistamme suomalaiseen kulttuuriin tutustumista ympäri vuoden; seuraten kalenterin tapahtumia, osallistumalla teatteriesityksiin ja konsertteihin, käymällä museoissa ja kirjastossa. Itseilmaisua, luovuutta ja mielikuvitusta lapset saavat toteuttaa askarteluissa, piirtämisessä ja maalaamisessa, joulun- ja kevätjuhlien esityksissä, suunnittelussa sekä eri soitimien soittamisessa. Kädentaidoissa hyödynnämme kierrätys - sekä luonnonmateriaaleja, taustalla kulkee koko ajan mukana kestävä kehityksen periaate. Koko esikouluvuosi kerätään muistoja lapsen omaan kasvunkansioon retkistä, piirustuksista ja askarteluista, elämyksiä ja kokemuksia elämän reppuun.

Terveyskasvatuksen tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa fyysistä, psyykkistä sekä sosiaalista terveyttä. Terveyskasvatus näkyy toiminnassa luonnollisena osana arkipäivää. Liikomme ulkona leikkien, tutustuen eri urheilulajeihin lähikentillä, retkeillen vaihtelevissa maastoissa sekä myös opetellen liikennesääntöjä. Ruokailussa noudatamme hyviä ruokailutapoja, ruoan annostelua lautaselle, maistelemme uusia makuja, käytämme ruokailuäli-

neitä ja harjoittelemme muun muassa perunoiden kuorimista. Esiopetusikäistä lasta kannustetaan huolehtimaan omatoimisesti hygieniastaan muun muassa WC-toimintojen yhteydessä. Sosiaalisia taitoja harjoitellaan koko esikouluvuoden. Esikoulussa on tärkeää oikeudenmukaisuus ja suvaitsevaisuus, kaikki mahtuvat aina mukaan leikkiin. Opetellaan omatoimisesti selvittämään erimielisyyksiä aikuisen tuella. Harjoittelemme kertomaan omista tunteista, sekä kuuntelemaan ja kunnioittamaan toisia.

7.2 Valmistava opetus

Valmistava opetus on tarkoitettu jokaiselle maahanmuuttajataustaiselle lapselle, jonka suomen kielen taito ei ole vielä riittävän tavallisessa esiopetusryhmässä toimimiseen. Valmistavaa opetusta annetaan esiopetusryhmissä, esiopetuksen työpäivinä, viisi tuntia päivässä. Lapsi tutustuu suomalaiseen kulttuuriin ja toimintaympäristöihin. Suomenkielisten lasten kanssa yhdessä toiminen edistää kieli- ja vuorovaikutustaitoja sekä sosiaalisten suhteiden syntymistä. Opetus tapahtuu erilaisten teemojen, projektien, leikin ja päivittäisten toimintojen avulla monipuolisia työtapoja käyttäen. Oppimisympäristöön kiinnitetään erityistä huomiota sekä toimintaa ja päivän kulkua ohjataan kuvia käyttäen. Kuvat auttavat lasta arjen sujumisessa sekä suomen kielen ymmärtämisessä ja oppimisessa.

8. Työyhteisön rakenteet ja toiminnan arviointi

Työyhteisössämme on selkeät rakenteet, joihin kaikki työntekijät sitoutuvat. Rakenteisiin kuuluu edustuksellinen talopalaveri viikoittain. Siihen osallistuu yksi edustaja jokaisesta kasvattajatiimistä. Yksikkömme pedagoginen tiimi on nimeltään Klemmari. Se kokoontuu joka toinen kuukausi ennalta sovitun aiheen ympärille. Klemmarissa jaetaan myös henkilökunnan koulutuksissa saatuja tietoja. Tiimipalaverit ovat kerran viikossa ryhmän kasvattajien kesken. Jokainen tiimi tekee vuosittain oman tiimisopimuksen, joka kattaa yhteisesti sovitut tiimikohtaiset asiat. Koko henkilökunnan yhteinen kehittämisspäivä on kerran vuodessa. Tulos- ja kehityskeskustelut esimiehen ja työntekijän/ tiimin välillä ovat kerran vuodessa. Työntekijän ja esimiehen välisessä keskustelussa arvioidaan menneitä toimintavuotta työntekijän ammatillisuuden näkökulmasta sekä asetetaan tavoitteita tulevalle vuodelle. Tiimien kanssa käytävissä keskusteluissa arvioidaan tiimin toimintasuunnitelmaa ja sen toteutumista. Lisäksi arvioidaan kasvattajatiimin toimivuutta ja sen edelleen kehittämistä.

9. Kumppanuudet, yhteistyöverkostot

9.1 Yhteistyötahot ja kumppanuudet

Laadukas varhaiskasvatus on monimuotoista toimintaa, joka edellyttää eri tahojen yhteistyötä. Lapsen hyvinvoinnin, kasvun ja kehityksen kannalta on tärkeää, että lapsen elämän eri alueet kohtaavat, ja kaikilla lapsen kanssa toimivilla tahoilla on mahdollisimman laaja kuva lapsesta. Yhteistyötä eri tahojen kanssa tehdään aina vanhempien luvalla tai tiedottaen vanhempia yhteydenotosta.

Lasten neuvolan kanssa teemme yhteistyötä vanhempien luvalla. Lapsen mennessä neuvolan nelivuotistarkastukseen käymme vanhempien kanssa keskustelun, jonka pohjalta täytämme Hyve-lomakkeen. Hyve-lomake käydään läpi nelivuotisneuvolatarkastuksessa ja terveydenhoitaja kirjaa siihen oman palautteensa.

Lapsen mahdollisten terapeuttien tai tutkivien tahojen (esim. erikoissairaanhoido) kanssa teemme yhteistyötä lapsen kuntoutuksen sekä kasvun ja oppimisen tuen hyväksi. Terapeutit saattavat käydä päiväkodissa seuraamassa lasta ja antamassa ohjeita kuntoutuksen nivomiseksi arkeen. Kirjoitamme tutkiville tahoille ja terapeuteille pyydettäessä kuvauksia lapsen toiminnasta päiväkodissa vanhempien luvalla.

Lastensuojelun kanssa teemme tarvittaessa yhteistyötä. Vanhempien kanssa yhdessä voimme tehdä lastensuojelun tarpeen selvittämisen pyynnön perheen hyvinvoinnin edistämiseksi. Päivähoidolla on aina ilmoitusvelvollisuus lastensuojeluun, jos lapsen elämässä on kasvua ja kehitystä uhkaavia tekijöitä.

Yksi tärkeä yhteistyökumppanimme on Kivimäen koulu, jonka kanssa esiopetukseen osallistuvat lapset tekevät yhteistyötä erilaisten tapahtumien ja kouluvierailujen merkeissä. Esiopettaja tekee luokanopettajien kanssa yhteistyötä myös EsKo -tiedonsiirron merkeissä. Seurakunta järjestää erilaisia tapahtumia, johon yksikkömme lapset voivat osallistua. Martinlaakson Lions club on ollut yksi yhteistyökumppanimme jo monen vuoden ajan. Lions club on järjestää perhetapahtumia päiväkodin pihalla.

9.2 Hyvinvointityö ja oppilashuolto

Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kun lapsi voi hyvin, hänellä on hyvät kasvun, oppimisen ja kehittymisen edellytykset. Oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. (VEOPS 2011, 43.) Oppilashuoltotyötä toteutetaan aina yhteistyössä huoltajien kanssa. Myös lapsen näkemys ja mielipide selvitetään häntä koskevassa asiassa ja hänen osallisuuttaan tuetaan ja vahvistetaan. (VEOPS 2011, 47.)

Vantaalaisessa varhaiskasvatuksessa hyvinvointityö muodostuu kasvatuskumppanuudesta, turvallisesta, kasvulle ja oppimiselle suotuisasta kasvuympäristöstä, lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisesta ja hyvinvointityötä tukevasta yhteistyöstä. Hyvinvointityön tavoitteena on jokaisen yksilön ja koko yhteisön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaaminen. (Vantaan varhaiskasvatuksen hyvinvointityö toimintayksiköissä, hyväksytty johtoryhmässä 22.4.2010). Lapsen hyvinvointia varhaiskasvatuksessa edistävät mahdollisimman pysyvät ja turvalliset ihmissuhteet (VASU, 15.) Tämän johdosta hyvinvointityössä on tärkeää huomioida paitsi lasten, myös koko kasvattajayhteisön hyvinvointi.

Lintukallion toimintayksikössä kokoontuu esiopetuksen oppilashuoltoryhmä kaksi kertaa toimintakaudessa. Oppilashuoltoryhmään kuuluvat päiväkodin johtaja, konsultoiva erityislastentarhanopettaja, neuvolan terveydenhoitajan, lapsen tulevan koulun henkilökun-

taa sekä lapsen oman ryhmän opettajat. Luonnollisesti lapsen huoltajilla on oikeus osallistua oman lapsen asioita koskevaan osuuteen. Esko-tiedonsiirtopalaveri järjestetään koulun rehtorin toimesta aina keväällä. Siellä käsitellään yhdessä lapsen ja lapsen huoltajien kanssa käytyjä asioita tulevalle luokanopettajalle.

Päiväkotiemme kasvattajat vahvistavat osaamistaan aktiivisesti koulutuksilla. Yksikkömme järjestää vuosittain kehittämispäiviä henkilökunnan osaamisen tukemiseksi. Vantaan kaupungin linjan mukaisesti osallistumme aktiivisesti painopistetyöskentelyyn kulloisenkin teeman mukaisesti. Lisäksi erilaiset projektit ja tempaukset ovat tärkeä osa niin kasvattajien kuin lastenkin toimivan arjen eteenpäin vieviä elementtejä.

9.3 Varhaiskasvatuksen viestintä

Lintukallion varhaiskasvatussyksikössä haluamme opettaa lasta vastuulliseksi median osajaksi sekä käyttäjäksi. Mediakasvatuksessa pidämme tärkeänä, että lasta osallistutetaan monin eri tavoin viestinnän ja tietotekniikan tekemiseen. Lasten osallistuminen arjen näkyväksi tekemiseen ja dokumentoimiseen tietokoneita ja digikameroita hyödyntämällä teemme toiminnastamme läpinäkyvää. Haluamme lapsen äänen ja kokemukset esiin!

Lintukallion päiväkodin ryhmät, Kivimäen päiväkodin ryhmät sekä Kivimäen koulun esiopetusryhmä lähettää viikoittain sähköpostitse perheille viikkotiedotteen. Varhaiskasvatussyksikön johtaja lähettää myös muutaman kerran vuodessa kotikirjeet perheille sähköpostitse. Kotikirjeissä viestitetään ajankohtaisista asioista sekä meneillään olevista teemoista.

Vantaa

Sivistystoimi, varhaiskasvatus
Lintukallion varhaiskasvatuksen toimintayksikkö
Lintukallionkuja 9 b, 01620 Vantaa